

FACTORS INFLUENCING MEDICATION ADHERENCE IN HYPERTENSIVE PATIENTS WITHOUT COMPLICATIONS

PINTHONG PUENGDOKMAI 5337306 NSAN/M

M.N.S. (ADULT NURSING)

THESIS ADVISORY COMMITTEE: VISHUDA CHAROENKITKARN, Ph.D. (NURSING), WANPEN PINYOPASAKUL, Ph.D. (NURSING), SARINRUT SRIPRASONG, Ph.D. (NURSING), CHATKANOK DUMAVIBHAT, M.D.

ABSTRACT

This study used a correlational predictive design to explore medication adherence and the influence of illness perceptions (control, consequence) and medication beliefs (necessity and concern) on medication adherence to antihypertensive medications among essential hypertensive patients without complications. Convenience sampling was used to recruit 85 persons with essential hypertension who were older than 18 years old and sought out treatment at the Primary Care Unit (PCU) of Siriraj Hospital from March to May of 2013. Data collection instruments consisted of four parts: 1) the demographic data questionnaire, 2) the Brief Illness Perception Questionnaire (Brief IPQ), 3) the Belief about Medicine Questionnaire (BMQ), and 4) 8-item Morisky Medication Adherence Scale (8-item MMAS). The data were analyzed by using percentage, mean, min, max, standard deviation, Pearson's correlation moment, and multiple regression analysis.

The results showed that the overall medication adherence of participants was at low level (mean = 5.92, SD = ± 1.71). Multiple regression analysis revealed that the independent variables could explain the variance of medication adherence in hypertensive patients without complications by 17.2% with statistical significant ($R^2 = .172$, $p < .01$). Concern about medication was the most variable which had an influence on medication adherence (beta = $-.374$; $p < .01$).

Based on the study finding, it is suggested that healthcare providers need to focus on assessing negative beliefs that the patients have through their prescribed medications before giving education about medications in order to encourage medication adherence in hypertensive patients without complications.

**KEY WORDS: ESSENTIAL HYPERTENSION/ MEDICATION ADHERENCE/
MEDICATION BELIEFS/ ILLNESS PERCEPTIONS**

123 pages

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความร่วมมือในการรับประทานยาในผู้ป่วยโรคความดันโลหิตสูงที่ยังไม่มีภาวะแทรกซ้อน
FACTORS INFLUENCING MEDICATION ADHERENCE IN HYPERTENSIVE PATIENTS WITHOUT
COMPLICATIONS

ปิ่นทอง ผึ้งดอกไม้ 5337306 NSAN/M

พย.ม. (การพยาบาลผู้ใหญ่)

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์: วิชชุตา เจริญกิจการ,ปร.ด. (การพยาบาล), วันเพ็ญ ภิญ โณภาสกุล, ปร.ด. (การพยาบาล), ฉัตรกนก ทุมวิภาต, พ.บ., ว.ว. อายุรศาสตร์โรคหัวใจ, ศรีรัตน์ ศรีประสงฆ์, ปร.ด. (การพยาบาล)

บทคัดย่อ

การศึกษานี้เป็นการวิจัยหาความสัมพันธ์เชิงทำนาย (Correlational predictive research) เพื่อศึกษาอิทธิพลของการรับรู้ความเจ็บป่วย (ด้านการรับรู้ผลกระทบจากความเจ็บป่วย และการรับรู้ความสามารถในการควบคุมหรือรักษาความเจ็บป่วย) และความเชื่อเกี่ยวกับยา (ด้านความจำเป็นเกี่ยวกับยา และความกังวลเกี่ยวกับยา) ต่อความร่วมมือในการรับประทานยาลดความดันในผู้ป่วยโรคความดันโลหิตสูงที่ยังไม่มีภาวะแทรกซ้อน กลุ่มตัวอย่าง คือผู้ป่วยโรคความดันโลหิตสูงชนิดปฐมภูมิที่มีอายุ 18 ปีขึ้นไป จำนวน 85 รายซึ่งมาตรวจตามนัดที่หน่วยบริการปฐมภูมิ โรงพยาบาลศิริราชระหว่างเดือนมีนาคม ถึงพฤษภาคม พ.ศ.2556 ซึ่งได้มาจากการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบสะดวก (convenient sampling) เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลประกอบด้วยแบบสอบถามได้แก่ 1) แบบบันทึกข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ป่วยแบบสอบถามการรับรู้เกี่ยวกับความเจ็บป่วยฉบับย่อ (Brief IPQ) 2) แบบสอบถามความเชื่อเกี่ยวกับยาลดความดันโลหิตสูง (BMQ) 3) แบบสอบถามความสม่ำเสมอในการรับประทานยาของมอริสกี (8-item MMAS) วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ร้อยละ ค่าสูงสุด ค่าต่ำสุด ค่าเฉลี่ย ค่ามัธยฐาน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสหสัมพันธ์ และการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ

ผลการศึกษาพบว่าความร่วมมือในการรับประทานยาโดยรวมอยู่ในเกณฑ์ค่อนข้างต่ำ (mean = 5.92 , SD = 1.71) ผลการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณพบว่าตัวแปรอิสระทั้งหมดสามารถอธิบายความผันแปรของความร่วมมือในการรับประทานยาของผู้ป่วยโรคความดันโลหิตสูงที่ยังไม่มีภาวะแทรกซ้อนได้ร้อยละ 17.2 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($R^2 = .0172$, $p < .01$) โดยความกังวลเกี่ยวกับยาเป็นตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อความร่วมมือในการรับประทานยามากที่สุด ($\beta = -.374$; $p < .01$).

ข้อเสนอแนะ บุคลากรทางด้านสุขภาพควรให้ความสำคัญในการประเมินความเชื่อด้านลบหรือความกังวลซึ่งผู้ป่วยที่มีต่อยาที่ได้รับ ก่อนการให้ความรู้เพื่อส่งเสริมความร่วมมือในการรับประทานยาในผู้ป่วยโรคความดันโลหิตสูงที่ยังไม่มีภาวะแทรกซ้อน